

Pòrtic

Escriure sobre la poesia de Gonsàlez Uix fóra
escriure sobre la meua pròpia poesia. Gonsàlez
Uix ens dona, aquí, els seus primers poemes.
Vaixcut a la vida literària en una època en
la que el concepte de poesia ja no és el ~~del~~ ^{dell' avant}
~~guerra~~ 1915 aquests poemes fan el ro poètic que
ompli de gammes el temps que va de la guerra
Espan a la Revolució Espanyola. els poemes de G. U.

Ens és grat fer aquesta delimitació perquè ~~fora~~ ^{fora} la
prova que la poètica valenciana dels vint anys
darrers ~~ha estat~~ ^{ha estat} ajustada al temps i ha influït. No
és aquest novel·l poeta l'únic arrossegat pels
~~darrers~~ llibres valencians de poemes. D'algun altre, jove
també, es podria dir igual. La poesia dita d'avant-
guarda purificava l'aire enarvat pel formalisme i
aquest recull de poemes n'és una demostració.

* * *

Parlem-ne.

L'avantguardisme era un moviment renovador, no
revolucionari com algú ha dit. Aquella escola literà-
ria era un raspall per als tòpics poètics, per a tota la
carrincloneria literària; anava contra el metre i la
rima i la cadència i la consonància quan aquests
elements accidentals de la poesia indicaven buidor,
nivieses, manca de personalitat original; tractava

de renovar els dipòsits poètics per a qui la Pro- 2
ria fresca i tendra i jove i bella i reductora
potria arribar als esperits que, en veritat, adra-
ven la Poesia i no els van en qui ~~no~~ volien pre-
sentar-nos-la.

Els escassos poetes adscrits a ^{l'avantguardisme} aquella ~~moda~~ estaven
encantats, meravellats de la intenció i anàvem
directament a captar aquests gustadors de la Be-
llesa pels nous camins de l'Estètica. I no' estem
gens ^{de} repenedit. Creiem que hem obtingut els que es-
colia dir d'aquesta escola, dins d'aquesta mo-
da, dins d'aquesta intencionalitat demagògi-
ca en aparença però ranciosament renovellada
d'aquelles malaltoses produccions de la darrera
hora del romanticisme, que també fou una moda,
— i féu molt bé d'ésser moda — que ens traquia-
vera tornat tuberculars a tots els apassionats
de les lletres.

Quins eren els nous postulats?

Poesia és un ~~un~~ joc de paraules que interpreta un
estat interior pur. Inspiració feta paraula viva, còs,
feta ritme, que raja de dins a fora. Poesia, muzi-
llament, evasió d'imatges.

I ramàvem: La poesia no està en els objectes,
en les coses, sinó en nosaltres mateixos. Una porta
de sol, un pou de flors, la Venus de Milo, el Moi-
rès de Miquel Àngel, un avió, una pinça per a la
roba ni tingueren la poesia en si tots la ~~tenien~~ ^{cegaríem};

però no: vós la copreu, es diu, ~~els poetes~~ els ele- 3
gits, és a dir, els poetes. Entenem que la poesia de
les coses està en els poetes, no en les coses. De tant
poetes de vós en copreu una, tal vegada, i això
succeïx quan un estat emocional ens obri les
finestres adients. Quan el poeta escriu poètica-
ment sobre un paisatge es veia més, refusa-
ment, de les emocions que el seu esperit encara
conserva que no de la materialitat del paisat-
ge. La poesia, com a producte intern que és, és
pastada amb imatges i tot poeta farà bé en
no involucrar imatges i anècdota quan no
hi ha anècdota productora d'emoció. La con-
creció d'imatges en paraules, però ~~la~~ poesia pura com
serà múnica ni està concreta en vós i pintura ni ho
és en colors.

Una cosa és fer poesia i una altra és escriure-la.
Tots, qui més qui menys, fer poesia, refusa la nos-
tra sensibilitat que pot educar-se i que, efectiva-
ment, s'educa. Per això es diu que tots en vós, de
poetes. Fer poesia és concentrar-se i gaudir de les
cogitacions emocionals, de les engrunes de l'àni-
ma que ens percentixen el sistema nerviós i ens
fan flujar la carn i ens deixa en un estat an-
gèlic; és un gaudi espiritual de melores orbes
materials connectades als nervis.

Escriure poesia ja és ben bé tota una altra

cosa i, de vegades, una cosa tota oposada. Biològica - 5
ment és oposada, en absolut. La cosa alada ha d'és-
ser materialisada; la cosa impalpable ha d'evol-
venir plàstica. És ben comprensible la sinceritat
d'aquells poetas ~~per~~ els versos ^{del qual} ~~els~~ ^{no són} ~~no~~ pa-
raules, rímiques i rímiques i rímiques d'un
idioma només sentit, i no concebut ~~del poeta~~
~~teix poeta~~ per ell i que es redacta en un moment
de felicíssima autenticitat poètica. Escriure poe-
ria és anar passant imatges al paper en forma
d'oracions gramaticals. Aquestes frases podran
o no tindre ritme i rima novors. El que impres-
cindiblement han de tindre és sentit. Han d'és-
ser sentides, velle dir. Tindre sentit no vol dir
que niquen entenedores ni que niquen senti-
mentals. No cal que niquen naixudes del cor.
El que és precís és que hagen passat pel cervell.
No és precís que vagen al cervell del lector o
de l'oient, ni al seu cor, ni a la seva sang.
La poesia no cal que tinga sentit comú; és prou
que tinga sentit propi, sentit personal. Qui es-
criu poesia l'escriu per ell, pel coif íntim d'es-
criure-la...

... Altrament la poesia deixa d'és-
ser. Es transforma en una tanda de versos. Una
reixa és una tanda de versos i la reixa pot tindre
art i pot no tindre'n. Jo no donaria ^{mai} el nom de
poeta a qui només fa versos. Per a fer versos i in-

clius per a fer bons versos, qualsevol que n'aprèn ⁵
ga l'ofici és bo. Per a escriure poesia es necessita

hé que se sap. émer un elegit dels déus. Per això
maltix tots els poetes en totes les èpoques i en tots
els pobles han estat admirats. I recordem que
els qui només fabriquen versos reune poesia no
passen a la història.

I retornem al tema i expliquem-nos poètica-
ment per a poder érer. no més lídels.

En un poema no precisa ni el ritme ni la
rima formals, oficials, d'ofici. Es prou que haja en el
poema ritme d'idees i evasio d'imatges. Les paraun-
les són el vestit de les idees; la paraula és la ma-
nifestació concreta del pensament. Ha d'haver,
doncs, una relació íntima entre l'una i l'al-
tra. Però la paraula és una cosa massa rígida
per a poder interpretar profundament una emo-
ció, cosa útil com és la mateixa poesia. I cal
triar la paraula. I com és insuficient el poeta es
val d'un conjunt de paraules per a expressar
allò que ell sent. És la imatge literària. Deve-
gades, la imatge es concreta en una paraula l'ac-
cepció justa de la qual no respon a l'estat emo-
cional que ha de representar. Cal interpretar la.
És la imatge literària, també. Així és com les imat-
ges van de dins a fora i així és com el poeta, en
escriure, va deixant sobre el paper el miller de la
seua vida anímica.

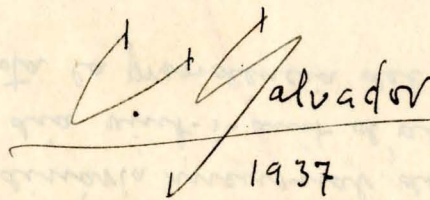
Explicada així la Poesia un hom s'adona de la 6
possibilitat dels més distanciats poemes d'un
mateix poeta. Tots els versos d'un poeta no són
sempre expressions poètiques com els passos d'un
ballari no són ~~sempre~~ dansa sempre dansa. Hi in-
tervé, i prou, el subconscient, naturalment. I és que
el poeta per a poder ésser fidel a ell mateix ha de
fer introspecció i ha de posar-se en contacte, de
vin en vin, amb la mateixa deu, amb la ma-
teixa font de la poesia, que és el seu jo. I una
vegada s'ha trobat ell mateix i s'ha pulsat les li-
bres, les cordes de l'emoció, es versarà al paper
d'una manera natural sense trencar ni
vertir la ingenuïtat; si els versos naixen amb
ritme, ~~els~~ l'acceptarà; si naixen amb rima ~~els~~
no la rebutjarà. En resum: si volen repos
les acadèmiques reflex literàries no bandeja-
rà els versos. Però si ves no tenen a veure amb les
normes establertes, aleshores ~~ser~~ acceptarà també
com a bons els versos, com a veritables flors, com a
tendres, frescs i realíssimes flors de poesia. I els
amaverats, que diguen el que vulguen; i els
antiguats, que protesten si els plau; i els hermi-
tics, que s'espautes si els bé de gust; i els intel·li-
gents, que esperen, mentre es desloquen de qualre-
vol manera, la devaluada de la llengua de l'oc
evangèlica sobre les testes llurs.

x + +

~~La classe de - dig~~

La classe de poesia - diquem. ne classe - de sou-
lales Mir, tot i que no es pot obtenir amb recep-
ta, requir aquest credo poètic de què havem parlat.
Ara ja no colpix, ni indigna; és una classe nor-
mal. Però continua essent atrevida en els ^{nostres} ~~estimes~~
poètics del País Valencià on aquesta ^{literària} ~~estètica~~ comen-
ça, potrer una mica tard, a fer escola fent caure
l'element accessori, antipoètic, ~~però~~ ^{però} fent brillant, meta i
útil, la imatge poètica.

Ja ha estat dit que El llac tremolós és un primer lli-
bre de poemes. ^{Remarquem} ara que, com el novell poeta
avista, són poemes del 1934. I situats, el llibre en el
temps i en l'espai cal dir que algun poema recor-
da massa altres poemes del llibre vermell en to
major. Fonsàlez Mir ha mostrat sempre una certa
admiració per l'obra de l'autor del ^{Rosa del Vents} vermell - que
no jo mateix - i la lectura de les seues obres l'ha
impressionat i l'ha influït. És clar que això és
motiu d'enorgulliment per a mi. Però no ho ha
d'ésser per a ell. En un segon recull de poemes
Fonsàlez Mir haurà de deixar de tot espèllisme.
Ens haurà de donar - i que vinga ben prompte - una
obra naixuda autènticament de la seua persona-
litat.

C. Salvador

1937